

Секція: Юридичні науки

Павлига Анастасія Вадимівна

аспірантка кафедри аграрного, земельного та екологічного права

Національного університету “Одеська юридична академія”

м. Одеса, Україна

ОКРЕМІ ПИТАННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ БІОЕНЕРГЕТИКИ НА ПРИКЛАДІ ІТАЛІЇ

У світлі зростаючого занепокоєння громадськості з приводу зміни клімату та захисту навколишнього середовища, відновлювана енергетика перетворилася на головну галузь та ключовий фактор переходу енергетичного сектору до низьковуглецевої економіки. У всьому світі все більша кількість країн інвестує у відновлювані джерела енергії, прагнучи досліджувати та розробляти ефективні технології та заохочуючи їх застосовувати. Італія - одна з цих країн. Її сектор відновлюваних джерел енергії (Далі - ВДЕ) продовжує зазнавати суттєвих змін. За останнє десятиліття в Італії відбулося значне збільшення обсягів відновлюваних джерел енергії, що призвело до використання більшої кількості ВДЕ у всіх секторах. У 2018-початку 2019 році 17,8% загального споживання енергії в Італії припадало на ВДЕ, що використовуються в електричному, тепловому та транспортному секторах [1].

Очікується, що зменшення споживання разом із збільшенням ВДЕ матиме значний вплив на зниження високого рівня залежності країни від енергії від іноземних країн, а отже, призведе до поліпшення енергетичної безпеки та диверсифікації. Розширення ВДЕ також являє собою значну рушійну силу для промислового ланцюжка поставок, пропонуючи відчутні можливості для промислової діяльності, що стосується двох аспектів

економіки зеленого зростання: створення робочих місць та економічного розвитку в умовах сталого розвитку.

У листопаді 2017 року уряд Італії видав нову National Energy Strategy with a view to 2030 (далі-Стратегія).

Основними цілями Стратегії є:

1) зменшення кінцевого споживання енергії загалом на 10 мільйонів тонн нафтового еквіваленту до 2030 року;

2) поступове припинення використання вугілля у виробництві електроенергії до 2025 року;

3) зменшення викидів парникових газів на 39% у 2030 році та на 63% у 2050 році;

4) підвищення частки відновлюваних джерел у енергопостачанні до 20% до 2030 року з часткою 55% для відновлюваних джерел у виробництві електроенергії, 30% у сфері опалення та охолодження та 21% у транспорті;

5) зменшення енергетичної залежності з 76% у 2015 році до 64% у 2030 році;

6) сприяння використанню вдосконаленого біопалива та біометану;

7) подвоєння інвестицій у дослідження та розробку технологій чистої енергії: з 222 млн. Євро у 2013 р. До 444 млн. Євро в 2021 р. [1, с. 2].

Тобто, основною метою Стратегії є прагнення зробити національну енергетичну систему більш конкурентоспроможною, більш стійкою та більш безпечною. Більш конкурентоспроможна означає вирівнювання італійських цін на енергію з європейськими на користь як компаній, так і споживачів, відкриття нових ринків для інноваційних компаній, створення нових можливостей для зайнятості та сприяння науково-дослідним роботам.

Слід зазначити, що більш стійкі засоби розвитку сприяють декарбонізації, відповідно до довгострокових цілей Паризької угоди про зміну клімату [2] щодо підвищення енергоефективності та заохочення енергозбереження для пом'якшення наслідків для навколишнього середовища та клімату, сприяння екологічно освіченому способу життя від стійкої мобільності до розумного використання енергії та підтвердження ролі Італії в галузі охорони навколишнього середовища. Більш безпечна означає покращення безпеки енергопостачання, одночасно забезпечуючи його гнучкість та зміцнення енергетичної незалежності Італії.

Найважливішим відновлюваним джерелом на сьогоднішній день є біоенергетика, зокрема тверда біомаса, що використовується для опалення в житловому секторі (дрова, пелети).

Для досягнення цілей ЄС щодо ВДЕ, Італія запровадила Директиву 2009/28 (Законодавчий указ від 3 березня 2011 р. № 28 та МД від 10 жовтня 2014 р. із наступними змінами). Доречно сказати, що тоді була введена обов'язкова квота на «вдосконалене біопаливо». Крім того, все біопаливо, що випускається для споживання в Італії, повинно відповідати критеріям стійкості, встановленим Директивою про відновлювані джерела енергії (2009/28 / ЄС) та Директивою про якість палива (2009/29 / ЄС), і вони повинні бути сертифіковані спеціальними органами з сертифікації відповідно до Національної схеми сертифікації або за добровільними схемами, затвердженими Європейською Комісією, або за двосторонніми або багатосторонніми угодами з третіми країнами.

У той же час неможливо не згадати й наслідки пандемії в цьому вимірі. Хоча деякі країни взяли участь у захисті горючих речовин, надзвичайна ситуація COVID-19 виявила критичність та недостатність цього ресурсу, який, як очікується, зменшить його роль у середньо- та довгостроковій перспективі через конкуренцію з газом і, перш за все через відновлювальні джерела енергії.

З огляду на це, ще можна визначити засоби, за допомогою яких енергетичні галузі Італії зможуть подолати кризу. Існує потужний поштовх до змін, який підтримується європейською політикою на користь енергетичного переходу та пов'язаний із прискоренням та вдосконаленням інфраструктурної, технологічної, економічної та соціальної сфер.

Однак, слід пам'ятати, що інновації вимагають мультидисциплінарного підходу, який залучає енергетику, цифровий сектор, державну підтримку та ефективне законодавче регулювання.

З цієї точки зору, для італійського уряду може бути перспективним зробити певні прямі інвестиції в державний та приватний сектори з метою пришвидшення розвитку технологій та закріпити на законодавчому рівні положення, які б стимулювали заохоченню до створення та використання біоенергетики, що матиме позитивний ефект від зменшення витрат, пов'язаних із проведенням та досягненням довгострокової політики держави.

Дослідження здійснене у рамках виконання проєкту «Альтернативна енергетика в Україні: шляхи системного законодавчого стимулювання» за фінансової підтримки Національного фонду досліджень України (договір № 83/02.2020 від 29.10.2020 року)

Література

1. Italy – 2018 update Bioenergy policies and status of implementation [Електронний ресурс]. 2018. URL: https://www.ieabioenergy.com/wp-content/uploads/2018/10/CountryReport2018_Italy_final.pdf.
2. Паризька угода. № 995_161, (2016). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_161#Text